

2020-10

$$\begin{aligned} & \text{p} \ddot{\text{y}} \propto \zeta \quad \frac{1}{4} \text{Å} \tilde{\text{A}} \ddot{\text{A}} \text{®} \acute{\text{A}}^1 \zeta \quad \ddot{\text{A}} \cdot \hat{\text{A}} \quad \mu^{\frac{3}{4}} \zeta \frac{1}{4} \zeta \gg \zeta^3 \text{®} \\ & \text{p} \ddot{\text{y}}^0 \pm \frac{1}{2} \zeta \frac{1}{2}^1 \text{ }^0 \dot{\text{I}} \quad \text{ }^0 \pm^1 \zeta \end{aligned}$$

$$\text{p} \ddot{\text{y}} \text{ } \pm \text{À} \ddot{\text{A}} \neg^0 \cdot \hat{\text{A}}, \quad \bullet \frac{1}{4} \frac{1}{4} \pm \frac{1}{2} \zeta \text{Å} \text{®} \gg$$

$$\text{p} \ddot{\text{y}} \quad \acute{\text{A}} \text{ }^3 \acute{\text{A}} \pm \frac{1}{4} \frac{1}{4} \pm \sim \mu \zeta \gg \zeta^3 \text{ }^0 \hat{\text{I}} \frac{1}{2} \quad \pounds \text{À} \zeta \text{Å} \text{ }^1 \frac{1}{2}, \quad \pounds \text{Ç} \zeta \gg \text{®} \quad \bullet \text{À}^1 \tilde{\text{A}} \ddot{\text{A}} \cdot \frac{1}{4} \hat{\text{I}} \frac{1}{2} \quad \pounds^3 \mu^- \pm \hat{\text{A}}, \quad \pm \frac{1}{2} \mu \text{À}^1 \tilde{\text{A}} \ddot{\text{A}} \text{®} \frac{1}{4}^1$$

<http://hdl.handle.net/11728/11649>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ
ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΚΟ
ΔΙΚΑΙΟ

Μεταπτυχιακή Εργασία

π. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΡΑΠΤΑΚΗΣ
ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2020

ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

**Διατριβή η οποία υποβλήθηκε προς απόκτηση εξ
αποστάσεως μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στη Θεολογική
Σχολή στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις**

**π. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΡΑΠΤΑΚΗΣ
ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ**

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2020

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © π. Εμμανουήλ Ραπτάκης Πρεσβύτερος, 2020

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Allrightsreserved.

**Η έγκριση της διατριβής από το Πανεπιστημίου Νεάπολις δεν υποδηλώνει
απαραιτήτως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του
Πανεπιστημίου.**

Ονοματεπώνυμο Φοιτητή: π. Εμμανουήλ Ραπτάκης Πρεσβύτερος

Τίτλος Μεταπτυχιακής Διατριβής: Το μυστήριο της Εξομολογήσεως και Κανονικό Δίκαιο

Η παρούσα Μεταπτυχιακή Διατριβή εκπονήθηκε στο πλαίσιο των σπουδών για την απόκτηση εξ' αποστάσεως μεταπτυχιακού τίτλου στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις και εγκρίθηκε στις ..... από τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής.

Εξεταστική Επιτροπή:

Μητροπολίτης Ιλίου, Αχαρνών και Πετρουπόλεως Αθηναγόρας

Αρχιμανδρίτης Γρηγόριος Δ. Παπαθωμάς

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η ποιμαντική καθοδήγηση του ανθρώπου στη σύγχρονη κοινωνία προϋποθέτει τη θεμελίωση των θεόπνευστων αρχών και μεθόδων της ορθόδοξου εκκλησίας. Η θεμελίωση αυτή γίνεται μέσα από την εκκλησιαστική διακονία και την ποιμαντική.

Σπουδαία συμβολή της ποιμαντικής διακονίας το Κανονικό Δίκαιο, το οποίο μέσα από τους Ιερούς κανόνες, παράγει ποιμαντικό έργο και τη θεολογία της Εκκλησίας. Οι Ιεροί Κανόνες εξαιτίας του θεολογικού τους χαρακτήρα είναι αμετάβλητοι, καθώς εκφράζουν μέσα στα χρόνια την αιώνια αλήθεια και την ουσία της Εκκλησίας.

Η εργασία που σας παρατίθεται παρουσιάζει το θέμα της εξομολογήσεως μέσα από το Κανονικό Δίκαιο. Κάνει μία αναφορά στο τι είναι αμαρτία, μετάνοια, αναφέρεται σε θέματα ψυχολογίας και σύγκρουσης με τον εαυτό μας κατά τη διάρκεια της αρνήσεως της αμαρτίας και καταλήγει στο τι είναι Κανονικό Δίκαιο και επιτίμια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Σελίδα εγκυρότητας.....	ii
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	iii
Περιεχόμενα	iv
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	1
ABSTRACT.....	2
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο.....	4
1.1 Τι είναι αμαρτία	4
1.2.Τα τρία βασικά είδη «αμαρτίας»	5
1.3. Το σύμπλεγμα του «αποδιοπομπαίου τράγου»	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο.....	8
2.1. Ο άσωτος υιός	8
2.2. Τι είναι μετάνοια	11
2.3. Τα στάδια της μετάνοιας	14
2.4. Τα δάκρυα της μετάνοιας	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο.....	20
3. Εξομολόγηση	20
3.1.Η ανάγκη του μυστηρίου	22
3.2.Σύσταση του μυστηρίου	23
3.3. Η μετάνοια και η εξομολόγηση στην Παλαιά Διαθήκη	25
3.4. Η μεταδιδόμενη χάρη	26
3.5. Η τάξη των μετανοούντων των πρώτων αιώνων	27
3.6. Το έργο της πνευματικής πατρότητας και οι λειτουργοί του	28

3.7 Το μυστήριο της εξομολόγησης	31
3.8. Η ζωή μετά την εξομολόγηση	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο.....	35
4.1.Η έννοια του πνευματικού πατέρα	35
4.2. Ειδικές προϋποθέσεις πνευματικής πατρότητας	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο.....	44
5.1. Τι είναι Κανονικό Δίκαιο	44
5.2. Η φύση και ο χαρακτήρας της αμαρτίας κατά τους Ιερούς Κανόνες	46
5.3. Η ποιμαντική καθοδήγηση για την ίαση του αμαρτωλού	48
5.4. Τα επιτίμια και ο θεραπευτικός τους χαρακτήρας	49
5.5 Το μυστήριο της εξομολόγησης και το Κανονικό Δίκαιο.....	51
Συμπεράσματα	56
Επίλογος	59
ΠΗΓΕΣ.....	60
ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ	61

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία αναδεικνύει τη σχέση μεταξύ του Ιερού Μυστηρίου της Εξομολογήσεως και του Κανονικού Δικαίου, καταδεικνύει έτσι στην ειδικότητά της τη σχέση μεταξύ της Ποιμαντικής Διακονίας της Εκκλησίας ως έμπρακτα βιωμένης εφαρμογής του Ευαγγελίου και των Ιερών Κανόνων που ως κανονιστικό πλέγμα συνιστούν το Νόμο της. Η σχέση αυτή είναι πρωτίστως διαλεκτική και αλληλοσυμπληρούμενη αλλά ουδέποτε αμοιβαίου αποκλεισμού ή υπεροχής του ενός πεδίου επί του άλλου: δεν νοείται αυτόνομη άσκηση της ποιμαντικής, χωρίς τη συνύπαρξη της με το Νόμο. Η ανάλυση της σχέσης αυτής διέρχεται μέσα από την εννοιολογική προσέγγιση της αμαρτίας, την επεξήγηση και διαβαθμισμένη ταξινόμησή της ανάλογα με τη βαρύτητα αυτής, σε αμαρτίες κατά περίπτωση θανάσιμες, μη θανάσιμες και αμαρτίες του μη καλού για να καταλήξει στις πνευματικές επιπτώσεις της αποτυχίας αυτής. Στο σημείο αυτό παρεισάγεται η λυτρωτική συμβολή της μετάνοιας δια του Μυστηρίου της Εξομολογήσεως, ως έργο της Θείας Χάριτος, εξειδικεύεται η ανάγκη αυτού, αποτυπώνονται τα στάδια της μετάνοιας και ο αληθινός ρόλος του πραγματικού Πνευματικού πατρός ως Εξομολόγου, που διαπιστώνοντας την νομοθετική παράβαση του Ιερού Κανόνα αποκαθιστά την πνευματική τάξη δια της πρόσκλησης σε Μετάνοια κι Εξομολόγηση και την επιβολή ή μη της επιτιμίας. Έτσι, ολοκληρώνεται η εργασία καταλήγοντας στο συμπέρασμα πως το Μυστήριο της Εξομολόγησης ως συνισταμένης της παράβασης, της ποινής και της αποκατάστασης οδηγεί στην λύτρωση και την πνευματική αναβάπτιση του προσώπου και την επανένωση του ανθρώπου με το Θεό, αποκαθιστώντας την διαταραχθείσα αυτή σχέση αγάπης.-

ABSTRACT

The pastoral ministry of the Church is founded through the Holy Canons, as they constitute the law of the Church. The relationship between Pastoral and Sacred Canons is not always properly approached. This results in us being led to the autonomous practice of Pastoralism, without the coexistence of the Sacred Canons. This phenomenon is due to the misconception of people, who have nothing to do with the Holy Fathers of the Church, about their teaching as they derive it from the Old and New Testaments.

In order to understand the correct relationship between Law and Gospel, Law and Grace, Old and New Testament, the character and mission of the teaching of the Church, there must be a substantial understanding of the theology of the Bible.

The theology of the Bible is always the basis, the starting point and the criterion of the Church, as it has managed in a unique way to capture the revelation of the will and actions of the Triune God, for the salvation of the world. The Holy Tradition, with its only infallible interpretation of the Bible, is not capable of substituting the Bible on its own, because it is as necessary as it is.

The Law is a gift from God to His people. The word Torah has the meaning of law or legislative code. It means teaching, the teaching of the Word of God to His people, through the priests and the prophets.

The Torah Law of the Old Testament does not mean a legal relationship between God and His people, but also reveals the existence of a patriarchal relationship with society. God, as a "good shepherd", renews his legislation to the people through a new code, whenever necessary.

From the above it becomes clear the pastoral-pedagogical character of the Law in the Old Testament. This mission of the Law is also mentioned by the divine liturgy of St. Basil, with the epigram phrase "Law of Idos in help".